

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

Egy évre	6 frt. — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Ezen lap megjelenik
hetenként kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

OSIK-SZEREDÁN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

OSIK-SZEREDÁN:

Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetmények, nyílttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Felhívás előfizetésre

a „Székelyföld“ 1885. évi folyamára.

A „Székelyföld“ című közgazdasági,
társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelen-
legi nagyságában 2-szer megjelenő hirlapra
a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben el-
fogadtatnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfize-
téseikkel még hátrálékban vannak, tisz-
telettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szí-
veskedjenek előfizetéseiket minél előbb meg-
újítani, hogy lapunk szétküldésében za-
var ne forduljon elő.

Előfizetések elfogadtatnak Kézdi-Vásár-
helytt a kiadó-hivatalban, Osi-Szeredán
Györgyjakab Márton nyomdabérlőnél. Az elő-
fizetési pénzek vidékről — legcélszerűbben
posta-utalvánnyal — Kézdi-Vásárhelyre,
lapunk kiadó-hivatalába küldendők.

Félreértés kikerülése végett kijelentjük,
hogy azoknak, kik előfizetéseikkel hátrálék-
ban vannak, lapunkat csak azon remény-
ben küldöttük és fogjuk talán ezután is kül-
deni, hogy a hátrálékot utólagosan be fogják
küldeni.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Hazánk fiatal leányaihoz*)

Jelen korszakunk tagadhatatlanul köl-
tőiségtől megfosztott száraz korszak. A
milyen lelkes nemzedék vala az 1820—
30-as ifjúság, ép oly meggyőződés, elv
és hit nélküli, ép oly számító a mai.
Anyagi siker, külszin, ennek áldoznak

*) A „Kolosvári Közlöny“ után közöljük ezen
lelkes felhívást s szíves készséggel támogatjuk azt
részünkről is minden kitelhető módon. Szerk.

A „Székelyföld“ tárczája.

Tanács.

Az öregé a múlt,
Gyermeké a jelen,
Az ifjut jövőbe
Vonja a képzelem.

Deres főre már csak
Múlt visszfénye ragyog,
S e halvány fény mellett
Boldog, ha andalog.

A gyermek nem gondol
Se jövő, se múlta,
Öröm s boldogságát
A mai nap nyújtja;

És te, szegény ifju,
Jövőről álmodol,
S az édes jelenből
Mind messze távozol!

Pedig az az álom
Valóvá nem válik;
Azért minden napnak
Szakítsd le virágit.

—cz—gy.

fel mindent, kevés kivétellel. Nincsenek
a mi ifjainknak nemes illuzióik, mert
jókor kiszáritja szívüket a nevelés, az
iskola, az élet. De a fiatal leányok még
mentek lehetnek e szomorú ragálytól.
Ne is engedjék lelkük szárnyait meg-
nyírbaálni, de szövetkezzenek, hogy meg-
erősödjének minden szép és jóban, s egy
új korszak vezérsillagai legyenek!

Most már egyes ember, elszigetelve, s
a maga erejére utalva, mit sem érhet el;
a társulás századát éljük.

Alakítsanak tehát a magyar fiatal
leányok egy óriási sereget, egy óriási
szövetséget, de elnök, alelnök, pénztárnok,
szónokok és hűségok nélkül. Legyen
e szövetségben mindenki egyenlő, min-
denki közkatona, s csak arra kötelezze
magát e szövetség minden tagja, hogy
tőle kitelhetőleg ténylegesen jót tegyen
maga körül, s idejének egy részét a
közjó, a közérdekeknek, a hazának szen-
telje.

A hogy a fiatal ember kénytelenség-
ből áldozza ifjúsága első néhány éveit a
közügyeknek, hogy állítólag hazáját
megvédje a küllelenségtől, ugy a fiatal
leány önként ajánljon fel, szakitson ki
néhány órát élete tavaszából, nem hogy
olni tanuljon, de hogy maga körül szel-
lemi életet adjon, hogy fájdalmakat szün-
tessen, s magát begyakorolja az önfelál-
dozás isteni mesterségébe, mely szárnya-
kat ad a léleknek, költőiséget az életnek.

És ez igen könnyű! A fiatal leány
szülőivel falun lakik, vagy városon. Sza-
bad ideje van elég. Kisderek is vannak
körülötte, akár falun, akár városon, kik
el vannak hanyagolva, szenvednek, isko-

lábba nem járhatnak. Gyűjtse azokat
maga körül, s taníttassa egy-két óráig
naponta. Ébressze őket lassan-lassan a
szellemi életre, tanítsa meg gondolkodni,
jónak lenni, a nélkül, hogy őket egy-
szerűségükből kivenné és elérhetetlen
vágyakat költene fel bennök. Igyekez-
zék minden fájdalmat kitalálni, enyhíteni
maga körül, hadd áldja körülötte min-
denki azon nemes magyar leányt, kiből
egy tetteleg sugárzik szét a jóság: és ak-
kor annyi jót fogott tenni hazájával is,
a mennyi ifju erejétől kitelhetik.

És szegény kis hazánk, beékelve az
óriási német és szláv elemek közé, talán
soha sem volt több veszélynek kitéve.
Az oláhoknak is feltett szándékuk, hogy
azt a Tiszaig elfoglalják, és következe-
tesen, vas kitartással működnek e cél
elérésében; mindenütt alá van már ásva
a talaj, valóban talán már csak egy
csoda menthet meg bennünket — vagy
a nők!

Azt állítja egy régi népies francia
példabeszéd, hogy: „A mit az asszony
akar, azt az Isten is akarja!“

Akarjon tehát! Ha vannak Muszka-
országban oly nagy születésű, előkelő,
gazdag, fiatal leányok, kik kényelemben
és ezernemű élvezetek közt élhetnének,
és kik egy eszméért lemondanak min-
denről, a legnyomoruságosabb sorsra
kárhóztatják magokat, hogy szegény
munkások életét éljék s ezeket az alatt
meghódítsák eszméiknek, — lehetetlen,
hogy magyar fiatal leányok ne legyenek
készen idejük és fáradozásaik csak egy
kis részét hazájok művelődésének emelé-
sére, azaz hazájok megmentésére szentelni.

Fővárosi levél.

Budapest, 1885. okt. 8.

Berontok a minap egy redactor ismerő-
sémhez holmi kritikai elmefuttatással az
oldalazsebembem. Ott állt szegény szerkesztő
íróasztalánál; előtte, mögötte, körötte papi-
ros-garmada. Karos-széke ugy emelkedett ki
a padmalyt képező papirostengerből, akár az
Ararat hegye a vízőnőből. (En ugyan sem
vizözönt, sem az Araratot világléletemben
nem láttam.) Örvendező mosolylyal fordult
felém, a mint beléptem. „Ezer esztendeje,
nem láttalak, ecsém; mi hirt hozasz a nagy-
világból?“ kérdé vidáman, verejtékes üstök-
két törölgetve kezkenőjével. Én néhány üd-
vözlő szó után felöltöm mélységes zsebemben
iratom után kezdtem kotorászni, minek lát-
tára egyszerre megcsappant jó kedve. Ke-
serű rezignációval vakarta meg tarkóját,
azután tragikus mellhangon megszólalt: Hat
te is, fiam, Brutus?! — Nem értelek — fele-
lém. — Nem-e?! . . . Hát te benned is ugy
meg kell csalatkoznom, mint többi barátain-
ban? Nem elég az a millióm sülő poéta?
még te is rám mászol, mint tegnap Sándor és
Miska, kiket pedig barátimnak hittem! Ne
nézz reám oly kérdőleg. Kivülről tudom, mit

tartalmaz irományod, akár előre elmondom,
körülbelül hogy kezdődik. Ilyesformán, ni:
„Hull az eső, az idő beh szomorú — szívem
hervad, mint a tépett koszorú.“ Vagy: „Sár-
ga haraszt zörög lábam alatt — ez az élet
keserű egy falat.“ Avagy: „Zivatar lesz, ve-
res az ég alja — szívemet a bánat körül-
nyalja.“ Vagy pedig: „Hull az eső nagy
cseppekben, akár egy pogácsa — kebelemben
szüntelen döng a bu kalapácsa.“ Vagy így . . .

De kérlek, kíméld tudódca. Vess előbb egy
pillantást ebbe az iratba és meglátod, hogy
semmi ilyes nincs benne. — Beletekintett és
homloka derengeni kezdett. — Bocsáss meg,
babám, de annyi fájdalmas csalódáson kellett
mostanában átessenem, hogy sötét gyanum
könnyen megérthető. De hogy is ne? mikor
a sülőpoéták sáskahadán kívül még barátim
is (most már csak volt a k) megrohantak —
őszi versekkel! Majd megfulek már a
sok hangulatteljes strófába, mert szerkesztői
lelkiismeretem parancsolja, hogy végig be-
tűzzem valamennyit. Barátom! egy idő óta
oly érzéssel ülök le mindig karszékeembe, mi-
nővel csak Dózsa György telepedhetett izzó
trónusára. Se éjjelem, se nappalom e zöngé-
ményektől, melyek szinte kosárszámmá ér-
keznek az ország minden tájáról, aláírva

A ki csak két-három lelket ragadott
ki a tudatlanság sötétségéből vagy a leg-
borzasztóbb nyomorból és nyert meg az
emberhez méltó szellemi életnek, az már
valóban tett valamit a hazáért! S ennyit
könnyű tenni minden művelt leánynak,
ha akarja.

Szövetkezzenek tehát a magyar leá-
nyok! Alakítsanak ők is egy művelési
szövetséget, nyerjenek, hódítsanak annak
minél több tagot. Versenyezzenek a jó
előmozdításában magok körül. Legyenek
egymással szellemi szoros összeköttetés-
ben, tudósítsák egymást hónapról-hó-
napra, eleintén a „Magyar Bazár“ zöld
borítékán, például elhatárolásaikról, fá-
radozásukról, az elért eredményekről és
igy életüket is érdekesebbé fogják tenni
és jót téve, oly magasra emelkedhetnek,
hogy egykor még egy haszonleső, ma-
gánérdekekért élő, de egy valóban hősi
nemzettség anyái lehetnek!

De Gerando Antonina.

A közigazgatás reformja. A miniszterelnök
— egy bécsi félhivatalos forrás szerint —
legközelebb a közigazgatási reformra vo-
natkozó 2 törvényjavaslatot terjeszt a kép-
viselőház elé. Az egyik a községi jegyzők
anyagi helyzetének javítására, a másik arra
vonatkozik, hogy az államnak nagyobb be-
folyás biztosítsa a főispánok hatásköré-
nek tágitása által, a mivel az összes állami
közégek ellenőrzése, s a megyebizottságban
való nagyobb befolyás járna.

Dallffy Bogumilok, Szellőfi Adolárok és Har-
math Ildikók rémséges seregétől . . . Ez az
ész a legveszedelmesebb szaka az esztendő-
nek. A tavasz nyomába se hághat, a nyár
és tél Kis Miska hozzá képest! A legsivárabb,
legkietlenebb fantáziát is csodásan megter-
mekenyíti egy aféle „szomorú őszi eső“. Hidd
el, csontig áztam már attól a tengernyi „őszi
permeteg“-től; kedélyemre nehezedett az a
rengeteg sok „méla borulat“; minden zöreire
azt hiszem, hogy „bus szél zörrenti a bok-
rot“, ójszaka meg fekete csókák vavákolnak
fülemben . . . Irtózatossá ez! Ha majd időt
szakíthatok magadnak, leirhatod kinszenve-
déseimet akár a saját lapom számára ily
czim alatt: „Egy szerkesztő mártírsága.“
Leírnám magam is, de — tönkre vagyok si-
lányitva. — Megigérttem neki és elsiettem,
egyedül hagyva őt a busongó versruinák kö-
zepette . . .

De nemcsak a siheder költők, hanem a
katona-ujoncok hónapja is ez. Ugy szere-
tem elnézegetni azokat a rekrutacapatokat,
a mint egy szál fráter vezérlete alatt neki-
indulnak a sárgára meszelt kaszárnyának!
Pirosképi, deli falusi legények gyolcs ing-
ben, gatyában, batyu a vállukon, süvegükön
háromszintű rózsák, ajakukon a babájuk csókja.

Levelezés.

Győ.-Szentmiklós, 1885. okt. 1.

Tek. szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy becses lapjában a Csik-megyében alapított első kisdóvodákról egyet-mást elmondjak.

Korunk jelszava a haladás. E magasztos eszme előbbrevitelén dicsérendő szorgalommal működnek ma a különböző államok, az államokban az egyletek, társulatok és a társadalomnak minden egyes tagja, ki ezen szép jelszó tiszta fogalmával bír. És hogy a magyar állam a tudomány, művészet, ipar stb. terén csakugyan halad: ezt országos kiállításunk alkalmából több külföldi tekintély elismerő nyilatkozata alapján az öndicséret gyanúja nélkül elmondhatjuk.

A családok községet, a községek járást, a járáások megyét, a megyék pedig együttvéve az államot alkotják; s minthogy a községek az állam kiegészítő részei, az egyes községek haladása haladás magára az államra.

Megértette ezt Győ.-Szentmiklós nemes közönsége már a múltban s örömmel sorakozott a haladás kibontott zászlója alá, hol példászerűen működött; de érti ezt a jelenben is, midőn a haladás érdekében tett fáradságait és áldozatait siker koronázza. Különösen sokat tett a népnevelés érdekében, s hogy itt megállapodást nem ismer, igazolják ezt a létesített óvodák.

Csergő Venczel telekkönyvvezető és közs. képviselő 1884. év április 1-én az óvodák felállítására érdekében a képviselőtestülethez egy az óvodák létesítésének módjait magában foglaló indokolt javaslatot terjesztett be, melyet a képviselőtestület véleményadás végett egy 9 tagú bizottságnak adott ki.

A kiküldött bizottság az ügyet magáévá téve, ezen korszerű javaslatot a képviselő-testületnek elfogadásra ajánlotta s így a nevezett hó 20-án kimondatott, hogy a községben három óvoda állíttatik fel, u. m. egy állandó és két nyári óvoda. És az ige testté lett.

Az óvoda-bizottság Benedek György (elnök), Ferenczi Károly plebános, Csergő Venczel, Ferenczi György, Hochschild Lajos, Ferenczi István községi bíró és Gencsi Alajos jegyző személyében megalakulván, működését megkezdette; alapszabályokat készítettett s az állandó óvodát a központon, a nyári óvodák egyikét a felszegi, másikat pedig az alszegi népiskolában határozta felállítani.

Az állandó óvoda helyéül a bold. eml. Dr. Fogarasy Mihály püspök ur által alapított „Leánynevelde“ két földszinti szobája szemeltetvén ki, földő Ferenczi Károly plebános ur illetékes helyen az engedélyt, valamint egy okleveles óvónő kinevezését az irgalmas nővérek tart.-főnöknőjétől kieszközlötte.

Azzal a nemzeti szín pántlikával, viritó karkardával pörge kalapjukon, azzal a lajbijokba tűzött késői rózsaszállal mintha a nádviskós falu, a kalászhullámos róna üde költészetéből hoztak volna magukkal egy darabot a főváros szürke prózájába...

E népies jelenet a népszínművek hősnőjét, Blahánét, juttatja eszembe, ki e hó első estjén röppent vissza régi puha pelyhes fészkébe. Török Zsófi adta ezuttal először, és nem hiába a „Piros bugyelláris“-ban lépett föl, de olyan piros jó kedvvel is játszott, minővel már régen nem. Persze volt rengeteg tüntetés, kihívás, éljenzaj, taps, koszorú...

Wales hercege, az angol trónörökös, itt időz fővárosunkban, mint Károlyi Alajos gróf vendége és a nemzeti kaszinó ünnepeltje. Érdeklődik szemlélte meg kiállításunkat, kivált lókiállításunkat, lévén ő nemcsak Európa legelső gavallérja, de szenvedélyes sportember is. Magyar paripáink nagyon megnyerték tetszését, nemkülönben, sőt még jobban a — magyar nők! Bocsanat ez udvariatlan egymásutánért, de a magyar nyers közmondás tanított erre, mely szól ilyenképen: „Ne higgy a világos felhőnek, a görhész lónak és a — mosolygó asszonynak!“ Ugy bizony!

Fővárosi levelező.

Megérkezvén az okleveles óvónő, 1884. év okt. 1-én a központi óvoda megnyitott, hova 78 2—6 éves óvándó adatott be, kik földő Molnári Emerica társzáfőnöknő főfelügyelete alatt, tiszt. Nagy Stephania irgalmas nővér, okleveles óvónő tapintatos, szorgalmas és önfeláldozó ápolása mellett szerencsések voltak az első óvoda áldásaiban részesülni.

A nyilvános vizsgálat 1885. jun. 25-én tartatott meg, melyen a szülők és érdeklődők oly nagy számban jelentek meg, hogy a nagy terem szűk volt azok befogadására. Az eredmény valóban nagyszerű és fényesnek mondható; a szép rend, a bátor és élénk feleletek, a szebbnél szebb énekdarabok és kis szavaltatok oly meglepők voltak, hogy a jelen volt közönség szemeiben örömkönnök csillogtak s meglepetésüknek számtalanszor éljenzés és tapsviharban adtak kifejezést.

Hogy a felszegi és alszegi óvodákhoz megfelelő óvónők képeztesse, a bizottság 5 frt havi fizetés mellett pályázatot hirdetett. 12 nő pályázott, kik közül ötöt egy havi próbaidőre felvett; a próbaidő elteltével ketőt elbocsátott, hármat pedig az állandó óvodában az okleveles óvónő által május hó végéig képeztetett, kik a bizottság előtt a vizsgát sikerrel letéve, a nyári óvodák vezetésére alkalmazásnak találtattak. Ezen nők közül egy az alszegi, egy a felszegi óvodát vezette, egy pedig, ki az óvoda vezetésére szintén képességgel bír, alkalmazás nélkül van.

1885. jun. 1-én nyílt meg az alszegi és felszegi óvoda, melyekbe összesen 210 kisdóvó adatott be, kiknek szülői vidáman láthattak napi munkájukhoz, mert az óvodákban maradt övéik sorsa feletti aggodalom munkájukban nem háborítható. A zárvizsgák a szülők és érdeklődőkkel zsufolással megtelt nagy termekben mindkét helyen szept. 27-én tartattak meg, hol az óvónők a kisdóvókkal együtt elismerést arattak.

A vizsgák végén földő Ferenczi Károly plebános ur az óvodák hasznát, célját és szükségességét megmagyarázva, lelkes szavakban buzdította a szülőket, hogy a kedvező alkalmat édes övéik érdekében felhasználják és elengedhetlen kötelességüknek ismerjék.

Az öröm és lelkesedés az óvodák iránt leirhatatlan; és a költségeket ki fedezi? a község pénztára. Az állandó óvónő díja 320 frt, egy dajka fizetése havonként 10 frt = 120 frt, a nyári óvodák vezetőinek fizetése egyenként 4 hóra 100 frt, két dajka fizetése havi 10 frt, 4 hóra = 80 frt. Összesen 720 frt a berendezésen kívül.

Óvodáinknak jöltevei is vannak, s e helyen is köszönetet mond Gyergyő-Szentmiklós lakossága az „Országos óvodasegélyző bizottság“-nak a küldött 100 frt segélyért; kedves kötelességének tartja továbbá tek. Lázár Menyhért ügyvéd ur 50 frt adományáról halásan megemlékezni, kit több helybeli és vidéki jótékony és nevelési egylet szerencsés pártoló vagy alapító tagjai közt tisztelhetni.

Ezen adományok a módosabb szülők által gyermekeik után befizetett 10 kr heti díjakkal együtt egy állandó óvoda-alap létesítése céljából a takarékpénztárban tőkésítettnek. Az óvodák kiszámíthatatlan hasznát a nevelésügyre nézve fejtegetni — minthogy az az igen tisztelt olvasó közönség előtt teljesen ismeretes — fölöslegesnek tartom; de a helybeli tek. képviselőtestületnek és előjáróságának hazafias ügybuzgósága, áldozatkészsége és a haladás iránti meleg érdeklődéséért halás köszönetet mondani kötelességemnek tartom, s ohajtom, hogy e szép példa hasonló nemes tettekre buzdítaná a módosabb községek képviselőtestületeit és előjáróit. Ugy legyen!

— r — I.

T a n ü g y.

Elnöki megnyitó.

(A „Háromszékmegyei tanítótestület“ kézdi-járási köre okt. 3-án tartott rendes gyűlésén elmondotta M. Székely János elnök.)

Tisztelt kartársak!

A mai gyűléssel bevezetődik ama 3 évi ciklus, mely alatt az Önök megtisztelő bizal-

malból szerencsés voltam az elnöki tisztelet folytatni. A mint az első gyűlésen, úgy kezdem e 6-ikon is: üdvözlöm önöket, tisztelt kartársak! a baráti és kartársi szeretet melegével, kik a lefolyt három év alatt érdeklődésük és munkásságuk által lehetővé tették, hogy körünk az elébe tűzött kérdések megoldásán kívül sokoldalú várakozásnak megfelelhettünk.

S bár eltagadni nem lehet, hogy a sértett hiúság olyan incidens is idézett elő, mely alapszabályainkat három év leforgása alatt csaknem nevetségessé tette, de a kör a maga egészében, nagy többségben, mégis oly munkásságot fejtett ki, melyre visszatéríteni s melyre büszkén hivatkozni kedves kötelességemnek tartom.

a) Önálló dolgozat, melyek mindenikét rásbeli bírálat is követte, iratott: 11. Ezek közül tisztán neveléseni: 6; általános irodalmi: 2; módszertani: 1, és pénzügyi is: 1 volt. Ezen 11 dolgozattól egy, mely pályadíjat nyert, bár nem e körbe adatott be, de e kör tagja által iratott.

b) Gyakorlati tanítás tartatott 6, még pedig: nyelvtanból 2, történelemből 1, tornaszaból 1, olvasmánytárgyalásból 1, és a mai, a helyes írásból, 1.

c) A közoktatási és társadalmi mozgalmak felől tájékoztató bizottság is többször tett kimerítő jelentést, mely sokoldalúságánál fogva méltó a kör teljes figyelmére; s talán nem csodálom, ha állítom, hogy ezen fontos indítványnak életbeléptetése, illetőleg a többi körök által való felkarolása közös érdeket képezne.

d) Jótékonytságot is gyakorolt körünk a 3 év alatt, a mennyiben a győrvideki kartársak számára 35 frtot gyűjtött.

e) Szavaltatok is, melyek a köri gyűléseknek mintegy fűszerét képezik, minden gyűlésen tartattak.

f) Nevezetes indítványok is foglalkoztatták körünket, ilyenek: a fuvar és napidíj ügye, a földrajzi tankönyv, a tanítói árva-ház 3000 frtos alapja s a hivatalos lap iránti intézkedés.

g) Körünk egyes tagjait a háromszékmegyei általános tanítótestület részéről kitüntetés is érte, a mennyiben azonkívül, hogy a testület tisztikarának és a segélygyelet igazgatóságának nagy része körünk tagjai közül való, még a II. és III. országos tan. gyűlésre is a képviselők e körből választattak.

Mindezek azt bizonyítják, hogy körünk, multjához híven, igyekezett a munkásság terén első lenni.

De van, tisztelt tagtársak, két dolog olyan, mely iránt nem hogy buzgólkodtunk volna, hanem — fájdalommal kell hangsúlyoznom — még rideg kötelességünket sem tettük meg. Ezt illetőleg oda jutottunk, hogy a központi választmány 13 frt 53 kr hátrálék befizetésére, melynek a közp. pénztárba korábban be kellett volna folyni, felszólított.

Megvallom, szégyenlem, mint a kör elnöke, hogy ilyesmire alkalmat adtunk.

A másik már nem alapszabályszerű kötelesség, de annál több: önmagunk és családunk iránti erkölcsi kötelesség, s ez... az Eötvös-alap pártolása. Azonban az ez iránti buzgólkodás körünk nagy részének egyéni munkásságával nem áll arányban, mert a lefolyt 3 év alatt körünk tagjai közül kettővel szaporodott ez alapot pártolók száma. Tisztelt kartársak! Magyarázzam-e ez alapnak hasznát? Buzdítam-e a kör tagjait ennek pártolására? Hangsúlyozzam-e az önszegélyezés elvéből kifolyó magasztos és nemes érzést s ez alapnak minket illetőleg erkölcsi értékét és súlyát az érzéketlen társadalommal szemben? Nem teszem; a kör minden tagja ezt úgy tudja, úgy érzi, mint én; azért, midőn a kartársak becses figyelmébe ajánlom az Eötvös-alapot s ez új iskolai év elején Istentől e kör minden tagjára áldást, békességet, kitartást kívánok, körünk e ciklusbeli 6-ik gyűlését megnyitom.

Különlélek.

— Fejedelmi vendégek a fővárosban. Edward, walesi herceg, Anglia jövődóbeli uralkodója, a kitünő magyarbarát, az egész mult héten Budapestet tartózkodott. Kiállításunkat több ízben meglátogatta s arról igen

kedvezően nyilatkozott. Idejét ezenkívül a löversenyek és mágnaikban közt osztotta meg. Az esteket az operaházban töltötte. — Vilmos porosz királyi herceg, Rudolf trónörökös és Stefánia trónörökös társaságában, vasárnap szintén Budapesten időztek. Kiállításunkat a walesi herceggel együtt megtekintették s annak gazdag és változatos tartalma nagyon meglepte a porosz hercegi párt s tömeges bevásárlást és megrendelést tettek.

— Rudolf trónörökös e hó 14-én érkezett fenséges nejével Stephanie főhercegnővel Maros-Vásárhelyre, a honnan pár óra mulva Görény-Szentimrére utazott. A vadászaton résztvesznek Ferenc és Ottó főhercegek s Vilmos porosz trónörökös fia Ferenc is. A trónörökőspár e hó 26-ig fog Görényben időzni s onnan egyenesen Budapestre utazik vissza.

— Hymen. Gelenczei Kádár Ákos szelityei kir. járásbírói aljegyző e hó 11-én vezette oltárhoz gelenczei özv. Jancsó Györgyné sz. Bárány Rózsalia bájos és kedves leányát, Annát. Az esküvő szűk családi körben folyt le. Legyen zavartalan és boldog az ifjú pár élete.

— Benkő Lajos kézdívásárhelyi ifju kereskedő kedden délután tartá esküvőjét Gál Eszter urhölgygel kézdívásárhelyi Molnár Józsiás ur házánál. Az ünnepély szoros családi körben folyt le. Áldást kívánunk e frigyre.

— Bartha Ignác kézdívásárhelyi kir. alügyész Csik-Szeredába helyeztetett át, hol egy havi időtartamra Szőcs Márton szabadságot ügyész helyettesítendő.

— Uj ügyvédi iroda. Dr. Szacsavay Gyula tehetséges fiatal ügyvéd irodáját Kézdi-Vásárhelytől (az adóhivatali épület északi szárnyában) megnyitotta. Ajánljuk a jogkereső közönség szíves figyelmébe.

— A t. olvasó közönség figyelmébe. Célunk lévén, hogy egy statisztikai kimutatást készítsünk arról, hogy kik és hányan látogattak meg Kézdi-Vásárhelyről és vidékéről az országos kiállítást: szívesen felkérjük mindazokat, kik a kiállításon jártak, hogy e hó 25-ig lapunk kiadóhivatalában nevüket és polgári állásukat tudatni szíveskedjenek. Az így összeállítandó kimutatást közzé fogjuk tenni.

— A kolozsvári ipar- és kereskedelmi kamara közbenjárása folytán a kolozsvári iparosok részére az országos kiállításra való utazásra rendkívül kedvezményezett vasuti menetjegyek lettek engedélyezve. E szerint az összes menetdíj Kolozsvárról Budapestre és vissza 3 frt 18 kr-ban lett megállapítva. Ennek következtében a brassói kereskedelmi és iparkamara is ily kedvezményezett jegyeket ohajtva a kerületéhez tartozó iparosok részére kinyerni, felhívta Kézdi-Vásárhely város polgármesterét, hogy ez irányban mozgalmat indítson meg s hogy az iparosokat, kik a kiállítást meg akarják látogatni, szólítsa fel, hogy kérésükkel szintén támogassák a kamara kérését. Ezen átirat az ipartársulatoknál köröztetvén, mintegy 80 iparos írta alá magát a felutazásra. A jelentkezők névsora szerdán beküldetett s így az engedély a jövő hét elejére várható. Azon több oldalról felmerült kérdés, hogy vajjon ily menetjegyekkel nők is utazhatnak-e, nézetünk az, hogy ámbár az átirat csupán csak iparosok és segédekrol emlékszik meg, de mindemellett jogosan következtethető, hogy a női családtagok is élvezhetik ezen kedvezményt, minthogy az eddigi menetdíj-kedvezmények is egyaránt szóltak a férfiakra és nőkre.

— Gyilkosság. Pap László gelenczei görög kath. lelkész vasárnap meggyilkolták. A lelkész nejével épen kártyázott, midőn ablakán keresztül rálőttek. A golyó jobb fülle mellett hatolt fejébe s az egész fejen áthatolva, a bal arcra s szem alatt jött ki és azután a szoba ajtajába furódott. A pap közvetlen az ablak mellett ült s alig egy lépésnyi távolság választotta el a halált hozó fegyvertől, s a lövés után azonnal meghalt. A lelkésznek volt annyi bátorsága és lélekjelenléte, hogy kirohanjon a házból a gyilkos után. Egy sötét alakot látott tova szaladni s a járásáról felismerte, hogy az B. K. nevű szomszédja. B. K. ugyanis sánta s így sajátságos ingadozó járásáról meg lehetett

ismerni. Másnap még sulyosodott a gyanu B. K. ellen, midőn reggel — a gyanut el akarván magáról hárítani — minden áron igyekezett alibijét bebizonyítani, több emberre hivatkozván, hogy ő a gyilkosság ideje alatt azokkal mulatott saját házában. Gyanus magatartása és azon gyűlölködés, melylyel a meggyilkolt lelkész iránt életében viseltette, kétségtelenné teszik, hogy a véres tettet ő követte el boszúból. A meggyilkolt lelkésznek sok olyan adat volt kezében, melyek B. K. bűnös üzenetét felderíthették, s ő valószínűleg ez uton akart úgy a vádlótól, mint a bizonyítékoktól egyszerre megszabadulni. A gyanúsított B.-t mindenki úgy ismerte, mint sötét jellemű, minden rosszra képes embert, míg ellenben a lelkész egy igen szorgalmas, derék ember volt s közbecsülésben részesült. A mint értesülünk, a gyanu B. K.-t elfogták.

— **Arany Jánosnak** egy rövid alkalmi versét közli a Vasárnapi Ujság legutóbbi száma. A nagy költőnek, kivált utolsó beteges éveiben, mikor szembaja miatt olvasni-írni nem volt szabad, szokása volt apró versikéket rögtönözni; hol egy-egy tréfás szójátékot, hol egy-egy fájdalmas felsőhajtást vagy életbölcseleti tanulságot firkantott föl valami papírszeletre, hogy aztán másnap ismét megsemmisítse. A mi véletlenül megmaradt belőlük, az a hátrahagyott költeményekkel és nagyobb töredékekkel együtt majd egy posthumus kötetben fog megjelenni. Ezek között van a következő versike is, mely a berlini konferencia idején készült, de mai nap-ság ismét alkalmi érdekű:

Civilisatio.

Ezelőtt a háboruban
Nem követtek semmi elvét,
Az erősebb a gyengétől
A mit elvehettek, elvett.

Most nem úgy van. A világot
Ertekezlet igazgatója;
S az erősebb ha mi csinál tesz,
Összeül és — helybenhagyja.

— **Ki a valódi felsőházi tag?** Jókai Mór tudvalevőleg 2 forintjával árulja régi kéziratát az Erdélyi m. közművelődési egyesület javára. Tóth László tanár és a „Debr. Nagyv. Ért.” szerkesztője szintén beküldé az összeget, s ugyan jó kedvében találhatta a hírneves író, mert az nem régi kéziratát, de arcképét küldötte meg a következő sajtókezüleg írott mondással: „A tanító háznál van a valódi felsőházi tag!” A tulajdonos, természetesen, féltékenyen őrzi a becses emléket.

— **Az oláh forradalmi kiáltványról** a „Nemzet” így ír: A közbüntettek elkövetésére igazgató irat, melyet a „román irredenta” kolompai küldözgettek szét, ha nem is tette meg azt a hatást, mit attól az őrző szerzők tényleg vártak, annyi bizonyos, hogy itt-ott megzavarta a fejeket s az eddiginél is elbizakodottabbá, kihívóbbá tett egy némely hazai román. Így pl. Gyulafehérvárt katonai kötelekben levő román-nyelvű egyének tetszelegtek magoknak magyarellenes exzesszusokban. Egy csoport megittasult oláh diák meg Brassóban szidalmazza a magyart s hogy nemzetiségi tettvágyának nyomban bizonyítékát adja, egy embert, kit útjában talál, megfosztja az órájától, jöllehet ez nem volt megírva és meghagyva az irredentista köriratban. De tagadhatlan, hogy hasonló mégis egy kicsit az abban javasolt épületes műveletekhez. Szászvároson egy tüzoltó-ünnepély alkalmával feltűzik a magyar zászló mellé az oláh színeket is, majd eltávolítják a magyar lobogót. És ugyancsak egy erdélyi városból arról értesülünk, hogy az ottani magyar iparosok gyermekeit azzal fenyegetik oláh játszótársaik: „Eljő nonsokára az idő, midőn szülőink titeket megölnék”, s beszélnek bizonyos esetekre a távirda-olópok és vasuti sinek kiszédéséről stb. Sőt — és ez már nem gyermekek beszélik — szó van arról is, hogy bizonyos eshetőségekre az erdélyi román intelligencia bizonyos köreiben meg volna állapítva egész lajstroma az oláh tisztviselői karnak. Mindezek a tények, illetőleg tünetek és hírek, mondjuk, azt bizonyítják, hogy az irredentisták fellépése még sem tűnt le minden nyom és hatás nélkül. A nyomorult kriminális felhívás nem gyújtott ugyan még tüzet a magyar birtokosok házfődele, szénaboglyái és gabonásai alá, de gyújtott nem

egy éretlen agyban gonosz szenvedélyeket s föltűzte a nemzetiségi ábrándokat. Jó ezeket is tudnunk és följegyeznünk. Ignorálni eme, bár kicsinyes tüneteket ép oly hiba volna, mint tulozni akarni azok jelentőségét.

— **Dinamit román papoknál.** Egy magánlevél után ezeket írja a kolozsvári Ellenzék: Magyar-Igenben (Alsófehérmegye, Gyulafehérvár közelében) a román papnál a napokban lefoglaltak egy láda dinamitot, a melyet állítólag Topánfalváról küldött egy másik oláh pap. A ládában 48 csomag dinamitot és részletes használati utasítást találtak. Ugyancsak az említett magánlevélben értesültünk arról is, hogy Alsófehérmegyében az úgynevezett „Hegyalján” (M.-Igen, Sárd, Krakkó, Csáklya, Királypatak stb.), továbbá Zalatnán és Tövisen a magyarságot rettegésben van a románoktól való félelmében, mert, kivált Igenben, nyíltan beszélnek a románok, hogy most a magyarságnak vége, kimondatott, hogy „öljük a magyarokat”. Tövisen állítólag előkelő magyar uri emberek (orvos, gyógyszerész, birtokosok stb.) a szolgabírótól éjjelre zsandárok kiküldését kérték a románoktól való félelmükben.

— **Bátor leány.** Spanyol lapok hasáboakat írnak egy tizenkét éves leánykáról, ki a kolera legborzasztóbb dühöngése idejében oly csodálatos módon viselte magát, hogy a király a hatóságok ajánlatára a másodosztályú jótékonyaságu keresztet adományozta neki. A leány neve Concepcion Duewa és Balpalmazban lakik Saragossa mellett. A faluban először az iskolatanító és nejét ragadta el a kolera és mialatt a falubeliek kerülték őket, a kis Concepcion volt az, ki a betegeket halálukig gondozta és aztán a holttesteket a lelkészszel és az orvossal a temetőbe vitte. A következő napon megbetegedett az atyja és néhány óra múlva meghalt; ugyanaz nap anyját is az a sors érte. A leány egy pillanatra se mozdult el szülőitől és most, midőn árvának maradt, gondoskodnia kellett egy mozogni képtelen nagyanyjáról, három öcséről, kik kilencz, hat és három évesek voltak, és négy hónapos hugáról. Kevés héttel a szülők halála után megbetegedett és meghalt hat éves öccse; Concepcion a saját karjain vitte őt a temetőbe és kevés nappal utóbb legifjabb öccsének kellett ugyanazt a szolgálatot teljesítenie. A szerencsétlenségek sorozata még mindig nem volt kimerítve, mert a legidősebb öccse is megbetegedett. A leány melléje feküdt és saját testével melegítette őt; kimondhatlan örömeire felgyógyult az öccse. Mind e mellett nem feledkezett meg a nagyanya és csecsemő gondozásáról sem. Ámbár a betegség irtózatossan dult a faluban, úgy, hogy mindenki gyászolt, a rettenhetlen, önfeláldozó leány bámulatos magaviselete mindenkit csodálatra gerjesztett.

— **A turnür!** Minden dolognak megvan a maga jó és rossz oldala. A turnür például bolond egy divatcikk, de sok mindenre jó. Külföldön csempészeti célokra használják, (mint ezt naponkint olvashatjuk az ujságokban) és ha a kis ölel maradozni kezd, a bécsi delő egy pillanatig sem habozik, hogy hol pihentesse ki vele a séta fáradságait. Lelkes turnür-tisztelők esztetikai szempontból is nagyrabecsülik e csodaszerszámot s azt állítják, hogy a ki kitalálta, a természetet gazdagabbá tette egy eredeti eszmével, s ugyanez urak most egy különös statisztikát állíttatnak össze. Be akarják bizonyítani, hogy mióta a hölgyek turnürt viselnek, sokkal több a házasság. Ha ez igaznak bizonyul, akkor persze elnémul minden vád a turnür ellen, míg azonban ez a statisztika meg nem jelenik, a rossz viccezek nem némulnak el. Sőt ha valaki egy ellenkező statisztikát akarna összeállítani, turnür-gyűlölők kész adatokkal szolgálnak nekik. Ilyen adat például, hogy néhány nap előtt a turnür miatt egy igen előkelő házasság ment füstbe. Az esküvő napja már ki volt tűzve, s a menyasszony éppen a megrendelt ruháiról beszélt. „Reményilem, szolt egyszer a vőlegény, hogy számot vetettél a turnür iránt való ellenszenvemmel, s valamennyi ruhádat a nélkül rendelted meg?” A menyasszony nevetni kezdett s így szolt: „Inkább föl se venném a menyasszonyi ruhá-

mat, semhogy turnür nélkül vegyem föl”. A vőlegény ekkor elkomolyodott s kijelentette, hogy tessék választani szerelme és a turnür közt, mert e kettő együtt meg nem fér. A fiatal hölgy a turnürrel nem tudott lemondani, mire vőlegénye szótlanul meghajtotta magát s még aznap elutazott.

— **Rablás.** A J. torjai földbirtokos a napokban, a mint Kézdi-Vásárhelyről hazament, a falu között ismeretlen tettesek megtámadták; egy udvarra behurcolván, 300 frt készpénzt elrabolták s azután szabadon bocsátották. E hirt — melynek tetteseiül említett személyek állásánál fogva nem tudunk hitelt adni — csak fenntartással közöljük.

— **Helyreigazítás.** A kézdijárási tanítói kör gyűlésére vonatkozólag mult számunkban megjelent tudósítás 5-ik pontjának végéről tévedésből kimaradt a következő két határozat: „Ad 2. A kör a központi pénztárnál az 1884—84. évi 60%-nyi járulék 1 frt 50 kr és az „Évkönyv” nyomtatási költségében tartozik 12 frt 03 kr, összesen 13 frt 53 krral, mely összegnek folyó évi okt. 20-ig való befizetését annál is inkább kérjük, mert esetben közigazgatási uton lennének kénytelenek felhajtani. A jelenlevő tagok vegyék tudomásul; azok, a kik jelen nincsenek, levelező-lapon értesítendők. Ad 3. Az 1885—86-ki testületi évre kidolgozás és megvitatás végett a következő kérdés tűzetett ki: „Minő okok folynak be a nagymérvű gyermekhalandóságra Háromszékmegyében, és ennek csökkentésére mit tehet a tanító?” A kör Bathó János önként vállalkozónak adta ki. A bírálatot Benkő József vállalta el.”

RÖVID HIREK.

Matlekovics államtitkár 43-ik születésnapja alkalmából az orsz. kiállítás szakbizottságai, számos kiállító és jurytagok, mintegy 500-an, testületileg üdvözlőtk s diszes albummal lepték meg. Az üdvözlők szónoka Jókai volt. — **Medgyesen** azerd. közm. egyesületnek fiókja alakult 24 taggal. — **Szatmarmegye** közgyűlése óriási lelkesedés közt 1% pótdótd szavazott meg a Széchenyi-társulat javára. Csak négy oláh pap szavazott ellene. — **Egy fővárosi** magánhivatalnok jelentékeny összeget nyervén, örömeiben megörült. — **Országos kiállítás** készülnek rendezni Brűnben 1888-ban. — **Berlinben** nem rég egy napilapot indítottak, melyből csak az első szám látott napvilágot; a 2-ik számot már nem nyomhadták, mert nem volt rá pénz. — **Földmívelési és iparkiallítás** fog rendezni 1887-ben a temesvári ipartestület. — **Gyöngyösön** Schmiedl Részó fizetéképtelenné lett kereskedő, mivel csődöt rendelték ellene, föbe lötte magát. — **A newyorki** kikötőben a napokban egy nagy sziklát robbantottak szét, mely nagyon nehezítette a közlekedést. 275 ezer font dynamitot nyelt el a nagy sziklatömeg. — **Óriási tüzvész** pusztított Jászvásáron, mint Bukarestből írják. Öltásközben egy nagy tűzfal összedőlt s egy kapitányt és 4 tüzoltót megölt, 31 tüzoltót pedig súlyosan megsebesített. — **Leégett** a nyílt tengeren Beyrut előtt az „Euplea” osztrák-magyar bárka, mely New-Yorkból petroleumot hozott. — **Tisza Kálmán falva**” nevű falu van alakulóban Bácsmegyében s 140 ház már felépült belőle. — **Kétezer tehén** van most elzárva a világtól Svájczban az Alpok között. A legelőkhöz vezető völgyeket ugyanis a hófúvások mind betemetették, s ha valahogy módját nem ejtik hozzáférni a csordákhoz, azok éhen halnak. — **Egy orosz író** azt indítványozta a „P. L.”-ban, hogy az Andromeda csillag a Jókai nevére nevezessék el. — **100,000 frankos hegedűt** hagyott hátra nemrég Halban (Brűssel mellett) Servais József hegedűművész. — **A bucaresti áll. pénzverő intézet** megszüntette a munkát s elbocsátotta összes munkásait és tisztviselőit. Nemcsak aranya, de ezüstje is elfogyott az egykor gazdag Romániának. — **Óriási vasuti szerencsétlenség** történt a napokban az észak-amerikai Pacific-vasuton. 100 utas közül 15-ön meghaltak s 30-an súlyosan megsérültek. — **Frigyes Károly** orosz herceg özvegye angol lapok állításai szerint házasságra akar kelni egy polgári származásu lovaszisztával. A dolog nagy visszatetszést szült a német udvarnál. — **Jókai Mórtól** a mult esütörtökön újdarab került színre a budapesti nemz. színházban. Címe: „Fekete gyémántok”, s nagynevű köl-

tónk hasonló ozimü regényéből dolgozta át. — **Az erd. magy. közm. egyesület** megindulása óta szept. 17-ig készpénzben 69,985 frt 70 krt és 2643 frtnyi készpénzt vett be. — **Hüvösre tették** a napokban a szamosújvári oláh püspök titkáráját, mert a magyarláposi orsz. vásáron nyíltan éltette Romániát, Magyarországát s a magyarokat pedig gyalázta. — **Az okkupált tartományok** összes népessége a legutóbbi népszámlálás szerint 1,336,091 lélek. — **Az Alexandria bombázása** alkalmával károsult osztrák-magyar alattvalók több mint hat millió frank erejéig kártalanítottak. — **Hunyadmegye** Al-Pestes községében 18 gör. kel. vallásu elölá-hosodott magyar család áttért az ev. ref. vallásra. — **102 évet élt** Seps-Szentgyörgyön egy Fülöpné nevű özvegy asszony, ki a napokban hunyt el. — **Nagy tűz** volt e hó 6-án Kőpeczen; sok lakóház, melléképületek és öt székely gazda évi termése égett oda. Nagy baj Kőpeczen, hogy nincs az egész faluban egy fia-vizipuska sem. — **Déván** szombatn nyitattott meg a város közbirtokossága által rendezett gyümölcs- és szőlőkiállítás. — **Abrudbányán** a románok egyre-másra gyűléseznek s fenyegetőznek a magyarok ellen. Az ott lakó magyarság komoly aggodalomban él és kitöréstől tart. — **Olaszországban** még mindig dühöng a kolera. E hó 11-én a palermoi kerületben 52-en haltak el kolerában. — **Verseczen** magyar nyelverteresztő egyesület alakult vasárnap. — **32 millió frt értékű** dohány és szivar fogyott el a mult félévben Ausztriában. — **100,000 frtot** örökölt Brassó városa a nem rég elhunyt Trauschenfeld Matild urhölgytől. — **Nemzetközi lovas-ünnepet** terveznek a tavaszra Párisban s részt vesz abban az összes európai országok arisztokraciája középkori és renaissance-korszakbeli kosztümökben.

A két Károlyi gróf. Valóban, alkalmasabb időben alig lehetett volna bemutatni a nagy közönség előtt Károlyi Sándor és István grófokat, mint most, midőn az egyik (Sándor) létrehozta a nemzetközi gazda-kongresszust, a másiknak pedig (István) visszhangra talált kitűnő eszméje, hogy t. i. minden megyére pótdótd kell vetni saját kulturregysületé javára. Az „Ország-Világ” megragadta a kedvező alkalmat, hogy bemutassa a nagy közönségnek az arisztokraczia e két kiváló tagját, közli arcképüket és rendkívül érdekes jellemrajzukat ifj. Abrányi Kornél tollából. A lap többi részén is előnyösen meglát-szik az új szerkesztő, Fekete József és szerkesztőtársainak: Hevesi Józsefnek és Benedek Eleknek szakavatottsága, finom érzéke közlemények és képek megválogatásában. A legújabb (okt. 10-iki) szám egy egész sorát tartalmazza az említetten kívül a legérdekesebb közleményeknek. A „Gülbabá”-ból czimvel gyönyörű két költeményt olvasunk Bulla Jánostól, ki nagy feltűnést keltett verses regénye óta most szolal meg ujra; ugyane számban Gauthier Theophilől van egy szép költemény Bogdánfy Lajos fordításában. Legyen elég a többi közleményeket csak névszerint felsorolnunk: Karczag Vilmosból „Hogy vigasztalódott meg Reszegi ur?” (rajz). A walesi herceg (arcképpel) gr. A. G.-tól, „Az ipeki kalugyer”, elbeszélés az ó-szerbiai népéletből Sasvári Armitól, „A nemzetközi gazdasági kongresszus” Heltai Ferencztől, „Kurucz-világbeli bucsuzató” (érdekes irodalmi ereklje), ismerteti Barabás Samu, „A soproni színház” (öt képpel) Latkóczy Mihálytól, „A kollektor”, székely regény Benedek Elektől, „A hétről” Hevesi Józseftől. A képek közül megemlítjük még a „Tilosban”, „Királyi rab” művészi kivitelű képeket. Aztán jönnek a rendkívül gazdag és változatos rovatok ugymint: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, a kiállításról, könyvpiacon, nők világa, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények. Az „Ország-Világ” előfizetési ára: január—decemberre 10 frt, január—júniusra 5 frt, július—szeptemberre 2 frt 50 kr., június—decemberre 5 frt. Az „Egyetértés”-sel együtt: egész évre 23 frt, félévre 14 frt, negyedévre 7 frt, egy hóra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, kecskeméti utca 6-ik szám.

Közgazdaság.

A gazdaközönség figyelmébe. Egy emberöltő alatt sem volt annyi gyümölcs, mint — hálá Istennek — ez évben. Különösen alma teremtet oly nagy mennyiségben, hogy azt t. gazda-társaim értékesíteni nem képesek. Vékáját 5 krban is kínálják s még sincs vevő. Mindenesetre legezlszerűbb volna azt kiszállítani; de a nagy áldás oly váratlanul jött,

hogy a kiszállításról beszélni is fölösleges. Azért bátor vagyok a következőkre felhívni t. gazdátársaim figyelmét: Az alma és körte nedve, mint must, (ujbor) élvezhető; később, ha az kiejed, különösen ha még kevés czu-
kor is adatik hozzá, egy a szőlő nedvéből nyert bor tulajdonságait megközelítő folya-
dékot nyerünk belőle, mely épen úgy élvez-
hető, mint a szőlőbor; továbbá a gyümölcs-
nedvből kitűnő eczet készíthető, mely később el- és ki is szállítható. A gyümölcsbor készítmódja: Az almát vagy körtét össze kell törni, aztán ki kell sajtolni, mint a szőlőt. E célra lehetne használni a viasz-sajtókat is, melyek tudomásom szerint elég nagy mennyiségben vannak; de ezeknek üregei kicsinyek lévén, nagyobbítani kellene azokat, hogy a sajtolás gyorsabban történhessék meg. A nedvet egy hordóba kellene összegyűjteni s készen lenne a must. Hogy ebből bor legyen, nem kell egyebet tenni, mint erjedni engedni, mint épen a szőlőmustot. Jó bor azonban ebből csak úgy várható, ha a must cukortartalma legalább 20%. Ebből 11% szesz lesz. A szőlő-must cukortartalma 12—30%. Hazai legjobb boraink mustjában a cukortartalom maximuma 22%; van azonban olyan is elég, mely csak 12%-ot tartalmaz, de ebből természetesen csak karcos bor lesz. A must cukortartalmát meghatározni kissé körülményes, és sokak által fel nem fogható lévén, ajánlom, hogy egy körülbelől 5 veder mustra 2 kiló cukrot adjanak hozzá. Így aztán jó erős bort állíthatnak elő. Lehetséges továbbá az ily módon előállított gyümölcs-mustból eczetet csinálni következőkép: Az előbbi módon előállított gyümölcs-musthoz, midőn az már megtisztult, 80% folyóvizet, 15% borszeszt és 5% jó erős eczetet adunk. A keveréket jól össze-
rázzuk és egy edényben — mely csak anyyira zárandó be, hogy a por bele ne hullhasson, de a levegővel érintkezhezzék — meleg helyre tesszük. Ily módon a meleg foka szerint 6—12 hét alatt igen finom eczetet nyerünk, mely annál erősebb leend, — mi eczet-savtartalmától függ — minél édesebb vagy tisztaszabályozási és szegedi sorsjegy 120.75

módon való mustkészítés almával és körte-
vel elkerülhetlen. Nemesak finom almából vagy körtéből, de vadalmából is lehet ily módon kevés borszeszt nyerni. Azt azonban nem tudom, hogy vajjon haszonnal járna-e a vadalmát borszesz-készítésre felhasználni, de kicsinyben könnyen tehet kísérletet ez irányban bárki, mivel a mustkészítés minden esetben egy és ugyanaz, s ha ez nem fizetné ki magát, a többi mustot eczetkészítésre lehetne felhasználni. — Még csak arról ohajtok pár szóban megemlékezni, hogy miként lehet a mustot édes állapotában megtartani, vagyis miként lehet annak erjedését meggátolni. Ezt úgy gátolhatjuk meg tökéletesen, ha megöljük valamely antiszeptikus szerrel azokat az apró gombákat, melyek a bor élelyülését közvetítik. E célra a salicylsavat talál-
ták a legcélszerűbbnek. És pedig, ha száz liter édes, frissen sajtol musthoz 40 gramm salicylsavat, (100 köbcentiméter tiszta borszeszben feloldva) adunk, minden idegen szag és íz nélküli leend, mely tavaszig igen jól eltartható. Ha többet adunk hozzá, csipős leend; ha pedig kevesebbet, időközben kiejed és megszavanyodik. Félíg erjedésben levő mustot a további erjedéstől meg lehet akadályozni, ha 100 literhez 15 gr., 50 köbcentiméter borszeszben feloldott salicylsavat adunk. Ennyi salicylsav a szervezetre nem ártalmas. Egy gazda.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Október 13-án.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	96.50
Magy. papírajárdék 5%	89.50
Magyar vasúti kölesön	147.75
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	96.25
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	125. —
M. keleti vasúti államköt. III. „	109. —
Magyar földterhermentesítési kötvény	102.50
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	101.25
Temes-bánati földterherm. kötvény	102. —
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	101.25
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	101. —
Horvát-szlavon földterherment. kötv.	102. —
Magyar szőlődzma-váltsági kötvény	97.75
Magyar nyeresémi-sorsjegy kölesön	117 —
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	120.75

Felölös szerkesztők:

lfj. Dobay János. Sprencz György.
Kiadó tulajdonos:
Szabó Albert.

Nyilt tér.)*

Csikmegye nagyságos Alispánjához!

Oszkár nevű fiamnak a folyó 1885-ik évben felmerült egy éves önkéntességi ügyében az állam-költségen való szolgálhatás

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

megnyerhetése szempontjából Ferenczy Lajos segéd-szolgabíró igazolása mellett a csikszentmártoni előljáráságtól Nagyságodhoz közvetlenül beadott panaszomhoz A) alatt eredetben csatolt „szegénységi bizonyítványt“ kaptam, s annak alapján az állam-költségeni szolgálhatást fiam számára meg is nyertem.

Nagy József szolgabíró értesülvén kérelmem sikeréről, a 82-ik gyalogezredparancsnokságához a B) alatt egyszerű másolatban csatolt, s eredetiben az említett parancsnokságtól bekérhető hamis feljelentést tette, minek következtében fiam részére megnyert állam-költségeni szolgálhatás visszavonott.

Mondanom sem kell, hogy én Nagy Józseffel már több év óta elkeseredett haragban és perben vagyok, azt pedig, hogy nevezett szolgabírót a B) alatti jelentésében egyedül ezen harag vezérelte, igazolják az alábbiak:

Ugyanis nevezett szolgabíró, mint hivatali főnök, hivatalos tudomással birt az A) alatti szegénységi bizonyítvány s annak hitelet érdemlő voltáról; nemcsak, hanem, a mint ez a vizsgálat rendén ki fog derülni, Ferencz Lajos segéd-szolgabíró urat ő utasította, hogy igazoló aláírásával lássa el, s így jelentése, melyet szolgabírói minőségben és szolgabírói tekintélyt felhasználva tett meg, a szó szoros értelmében hamis, s épen ezért a m. btkv. 391. §-ában körülírt bűntényt követte el, s miután ez által egyenesen az én tetemes, mintegy 600 forint terjedő megkárosításomat szándékolta, a m. btkv. 392. §-a értelmében lesz büntetendő.

Feltéve, de meg nem engedve, ha a B) a. jelentés felelne meg a valóságnak, ezen esetben az A) a. szegénységi bizonyítvány a hamis, és Nagy József a m. btkv. 400. §-a szerint lesz büntetendő, mert a most említett okmány esetleges hamis kiállításánál szándékosan közreműködött.

Noha én ellenkező véleményben vagyok, de feltéve, ha a Nagy József jelentése semmi okirati jelentőséggel nem bírna, s így a hamisítás egyik okmányánál sem forogna fenn, Nagy József még ezen lényeges esetben is hivatali állásába ütköző oly tettet követett el, melyből kifolyólag méltán megérdemli, hogy állásától elmozdítottassék, s így a tisztességes tisztviselői kar tőle megszabadítottassék, mert ő, csikszentmártoni szolgabíró, a csikszentmártoni szolgabíró-
ság által helybenhagyott bizonyítvány hitelét ásta alá, s ez által magát a csikszentmártoni szlgabíroságot compromittálta.

Ezek alapján tisztelettel kérem a nagyságos Alispán urat:

Méltóztassék Nagy József szolgabíró ellen a fegyelmi vizsgálatot bevezetni, s a 82-ik

gyalogezredtől a B) a. jelentés eredetijét és a fiam részére engedélyezett állam-költségeni szolgálhatásról szóló visszavonást bekérni, s a kifejlendőkhez képest öt szigoruan megbüntetve, állásától elmozdítani; esetleg a mennyiben súlyosabb büntetés alá eső cselekmény forogna fenn, ezen kérésemet az addig beszerzett vizsgálati iratok és bizonyítékokkal a helyi t. kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatósághoz áttenni; s végül, miután a nagyságos Alispán ur előtt is tudva van nyomorult szegénységem, tisztelettel kérem még arra is, hogy Nagy József szolgabíró hamis feljelentése következtében Oszkár nevű fiamtól elvont állam-költségeni szolgálhatást a hivatolt parancsnokság utján ujabbán kieszközölni méltóztassék.

Tisztelettel

Bocskor Lázár.

Árverési hirdetmény.

Alólint tömeggondnok részéről köz-
hírré tétetik, hogy a brassói kir. tör-
vényszék, mint csődbíró, által a tamásfalvi Bányai Bogdán-féle csődtömeghez tartozó tamásfalvi jószág felé-
nek elárverezése, melyhez Szörce, Zabol-
a és Kovászna községek határain fekvő rétek, szántóföldek és terjedelmes erdőségek tartoznak, együttesen 18376
fnt kiküldési árban elrendeltetett és an-
nak határnapjául 1885. év október hó
20-ik napjának d. e. 9 órája Tamásfalva
községházához kitézetett.

Árverezni kívánók tartoznak a kiki-
áltási árak 5%-át készpénzben, vagy a
„Brassóiált. takarékpénztár“, az „Albina“,
a „Brassói előleg-egylet“, az „Első erdélyi bank“, a „S.-sz.-györgyi takarékpénztár“, a „Sz.-udvarhelyi takarékpénztár“, a „M.-vásárhelyi takarékpénztár“ vagy a „M.-vásárhelyi hitelbank“ betéti könyvecskéi, vagy a 3333. szám alatt kelt magy. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-
képes értékpapirokban letenni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő
részletben, és pedig az első árverés
jogerőre emelkedése napjától 30 nap, a
másodikat ugyanazon naptól számítandó
90 nap és a harmadikat ugyanazon nap-
tól számítandó 150 nap alatt a brassói
kir. adóhivatalnál lefizetni.

A többi árverési feltételek az alól-
írott nál vagy a kovásznai kir. járásbí-
rósnál megtekinthetők.

Brassó, 1885. október 3-án.

Ügyvéd Reich Ágoston,
tömeggondnok.

3—3

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

M e n e t r e n d .

Érvényes 1885. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1885. június hó 1-től.

Á l l o m á s o k		303. személyv.	301. gyorsvon.	321. omnibusv.	Á l l o m á s o k		303. személyv.	301. gyorsvon.	321. omnibusv.
			Este	Délután					
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)	Reggel	9.45 9.47	12.50 1.09	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás Nagy-Szeben felé)	(érk. ind.)	12.12 12.37	2.36 2.41	10.02 6.00
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)		10.44 10.51	2.27 2.55		(érk. ind.)	2.11 2.31	3.40 3.45	7.43 8.00
Botfalva	"		6.22 6.45	2.55 3.19	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	2.54 2.54	4.01 4.01	8.29 8.29
Földvár	"		7.01 7.19	3.38 3.57	Nagy-Enyed	"	3.35 3.36	4.24 4.29	9.12 9.32
Mogyorós	"		7.33 7.54	4.17 4.36	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	4.09 4.11	4.49 4.50	10.23 10.32
Apáca	"		8.01 8.19	4.47 5.08	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	5.56 6.08	5.58 6.08	12.59 —
Agostonfalva	"		8.45 9.01	5.42 6.02	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	10.37 10.51	9.13 9.18	— 10.37
Alsó-Rákos	"		9.22 9.43	6.33 7.01	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	6.00 6.00	2.10 2.10	10.05 10.05
Homoród	"		10.10 10.29	7.37 8.01					
Kacsa	"		10.39 11.54	8.21 9.43					
Bene	"								
Erked	"								
Héjasfalva	"								
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)								
Medgyes	(érk. ind.)								

Brassóból Bukarest felé indul minden nap reggel fél 6 órakor a gyorsvonat és délután 1 óra 50 perckor az omnibusvonat.

Nyom Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.